

τιού, για να κάνουν τί ; Για να φήσουν μερικές άκαθαρσίες και να ξαναγυρίσουν στο φρούριό τους, δηλ. στην τρύπα τους, και ούτω καθεξής.

Πόσο είναι βέβαιο πως τρώγονται μεταξύ τους; άποδειξη πως οι πειότεροι στα «Ευαγγελικά» γύρεψαν να χαντακώσουν την «Ακρόπολη», ως πού πέρασε ο καυγᾶς και λούφαξαν και τῆς κάνουν τώρα και κομπλιμέντα. Ἀπόδειξη πως από την πλευρά του παλιού «Ἀστυ» βγήκε το «Νέο Ἀστ.» κι από την πλευρά τῆς «Ακρόπολης» βγήκαν οι «Ἀθῆνες» του αξιοτίμου κ. Πώπ, πού τώρα τελευταία ἔμαθε στην ἐντέλεια πως να μαγειρεύη ψεύτικα τηλεγραφήματα και τάβαλε με το «Ἀστυ», για να κάνουμε, μαθές, και λίγο γούστο.

Κι ἀλήθεια δὲν τὸ κρύβουμε πως μ' ὅλη τὴν ἀηδία πού αἰσθανόμαστε, κᾶνουμε και γούστο, ἀπολαύουμε και κάπια εὐχαρίστηση παρακολουθώντας τις γελοιογραφίες τῶν ἐφημερίδων μας. Νομίζει κανείς, σὺν τις διαβάσει, πότε πως ὄνειρεύεται Ἰαπωνικά ὄνειρα, πότε πως ὁ Παγανέλης πῆγε και πῆρε συνέντευξη στὸν Ἀμβρακικό κόλπο με τὸν Ὀκταβιανὸ Ἀύγουστο κ' ἔκανε θυσία στὸ Ἄκτιο, πότε πως συγκινήθηκε ἡ γῆ κ' ἡ οἰκουμένη με τὴν καινούρια πρωθυπουργία τοῦ Γερῶ-Ντεληγιάννη, πότε πως τὰ φευγαλέα τοῦ Ἐπισκοπόπουλου στάθηκαν πιά και δὲ φεύγουν, πότε πως ὁ Μουρούζης ἀνελήφθηκε στοὺς οὐρανοὺς και τὰ ρεστα κ' ἔτσι πᾶει νομίζοντας και λέοντας. Ἐνα πρᾶμα μονάχα δὲ νομίζει, πως οἱ ἐφημερίδες μας δημιουργοῦνε φανταστικές γλωσσικές νικες, φτιάχνουν τρόπαια με καμμένες μεταφράσεις τοῦ Εὐαγγελίου, χαιρετᾶνε τὸν ξαναγεννημὸ τῆς γλώσσας τοῦ Περικλῆ ! θαμμάζοντας τὸν Παγανέλη ἐνῶ ἀπ' τὴν ἄλλη παραδέχονται με τὸ Γκιουλιετᾶν τοῦ Σααδῆ—Ἀργυρόπουλου και τῆ δημοτικῆ—κηρύχουν πως ὅλο τὸ ἔθνος νοιώθει και Πλάτων και Θεουκιδίδη, σφίγγουν τὸ χερί ὁ Γιάνναρος τοῦ Καρώνη και ὁ Καρώνης τοῦ Γιάνναρου κ' ὕστερ', ἀν ἀγκᾶς, ἔρχεται κ' ἔνας ἀληθινὸς δημοσιογράφος, ὁ Γιαννόπουλος, και γράφει στὸ «Ἀστυ» (δῶ και 3 1) 2 μῆνες) ὄχι τὴν Κυανῆ ἢ Κίτρινη, παρὰ τὴ μαύρη Βίβλο, τὴν κατὰμαυρη, τῆς ἐφημεριδογραφίας μας, τοῦ Τύπου μας. Νὰ ὁ Τύπος, πού ἔρχεται νὰ μᾶς, πῆ πως δὲν τοῦ ἀρέσουν οἱ ιδέες μας. Ἄμ οἱ δικές του ιδέες ποιές εἶνε και ποιές οἱ ἀρχές του ; Δὲ μᾶς κάνει τὴ συγκάταβαση νὰ μᾶς τίς πῆ ;

Τί κρίμα, τὸ ξαναλέμε, τόσο καιρός, τόσο με-

λάνη, τόσο ἴδρος, τόσα πεστήρια, τόσες στράτες: τῶν ρεπέρτερ, τόσες φωνές και φωνᾶς και τρεξίματα τῶν λούστρων, τόσο χασομέριο τῶν χασομέρηδων-ἐφημεριδοδικαστῶν, νὰ χάνονται για καὶζαίνη ἢ κωκομοιρία μας ἀπ' τὴ μιά, για νὰ πλακτίνη τοῦ νεροῦ ἢ τρύπα ἀπ' τὴν ἄλλη.

Α. Π.

ΔΗΛΩΣΗ

Στις «Ἀθῆνες» δημοσιέψανε δύο τρεῖς κύριοι δῆλωσι πὸς δὲν εἶναι δημοτικιστᾶς και πὸς ἀδικα ὁ κ. Ψυχάρης τοὺς ἔγραψε στὸν κατάλογό του. Ἄν διαβάζανε οἱ κύριοι αὐτοὶ τὸ ἄρθρο του «Ἐνωσι θὰ πῆ Δύναμι» θὰ βλέπανε πως στὸν κατάλογο δὲ μπήκανε οἱ καθαροὶ δημοτικιστῆς, μὰ και κείνοι παύ-τυχε νὰ γράψουν μᾶς δύο φορές κάτι σὲ δημοτικὴ γλῶσσα. Κάθε δῆλωσι λοιπὸν τοῦ κ. Ζουρντζῆ, Κοσμῆ, Δημητρακόπουλου και δὲν ξέρουμε ποιανεῦ ἀλλουνεῦ ἀκόμα, εἶτανε ὀλωσιδιόλου περιττή. Στὴ θέσι πού μᾶς ἀδειάζουν οἱ κύριοι αὐτοὶ μποροῦν νὰ μποῦνε ἄλλοι, πού εἶτε ξεχαστίκανε, εἶτε γι' ἄλλους λόγους, πού τοὺς ἀναφέρνει ὁ κ. Ψυχάρης στὸ σημερινὸ του ἄρθρο, δὲ μπήκανε. Νὰ λ. χ. στὴ θέσι τοῦ κ. Δημητρακόπουλου μπορεῖ νὰ μπει ὁ Πολυλάς—ἀν και βεβηλώ-νουμε τὴ μνήμη του με τὴ σύγκρισιν—και στὴ θέσι τοῦ κ. Ζουρντζῆ ἢ τοῦ κ. Νέν, πού θὰ κάνει ἴδια δῆλωσι αὐριο, ὁ κ. Ἀγγελος Βερούκιος, πού τὸνομά του ἔπρεπε νᾶναι ἀπὸ τὰ πρῶτα στὸν κατάλογο, ἢ ὁ Α. ἢ Β. τελειόφοιτος τῆς φιλολογίας.

Τὸ μόνο πού μᾶς ἐλύπησε εἶτανε ἡ δῆ-λωσι τοῦ κ. Δραγοῦμη, γιατί ὁ «Νουμάς» και ὄχι ὁ κ. Ψυχάρης, ἔβαλε τὸνομά του στὸν κατάλογο,—τῶν Δημοτικιστῶν και ὄχι Ψυχαριστῶν, γιατί ὁ κ. Ψυχ. δὲν ἀναγνωρίζει οὔτε θέλει κανένα για Ψυχαριστῆ, μὰ ὅλους τοὺς θεωρεῖ ὀπαδοὺς τῆς ἔθν. γλώσσας.—Ὁ κ. Ι. Δραγοῦμης μας ἔφερε μιὰ πολῦτιμη πραγματεία του, γραμμένη στὴ δημοτικῆ, και τῆνε δημοσιέψανε στὸ «Νου-μᾶ». Θαρροῦσαμε λοιπὸν πως τὸνομά του

μποροῦσε νὰ τιμῶσε τὸν κατάλογο τῶν Δημοτικιστῶν. Ἄν γελαστήκαμε, νὰ μᾶς συμπαθαίει.

Ὁ κ. Δημητρακόπουλος στὴ δῆλωσὶ του μιλάει και για κάπιο δημοτικιστῆ πού τὸν εἶχε ἄλλοτε ὑπερέτη (!!) και τὸν ἔδιωξε για κλέφτη. Ἄν και δὲν ἀναφέρνει τὸνομά του, ἀπὸ δειλία βέβαια, τότε βεβαιώνουμε πως ὁ φτωχὸς μὰ τιμώτατος αὐτὸς συνάδερφός μας δουλεύει δύο χρόνια στὸ «Νουμᾶ», μᾶς ἔκανε τὴ χάρι νὰ μᾶς εἰσπράξει ἕκατὶ κι ἀπάνω συντρομές, και ὄχι μόνο δὲ μᾶς ἔκλεψε, μὰ και τὰ ποσοστὰ πού εἶχε δικαίωμα νὰ πάρει τάφησε για τὸ «Νουμᾶ». Ἐπειτα και τᾶλλο, ὁ συνεργάτης μας αὐτὸς, πού μᾶς τιμᾶει με τὴν φιλία και με τὴν συνεργασία του, ὑπερετεῖ σῆμερα στὸ στρατό, κληρωτὸς, ἔχει και κάπιο βαθμὸ, και ὅμως οὔτε τὸ γα-λόνι τοῦ ξύλωσε ἢ Πολιτεία, οὔτε στις φυλα-κὲς τὸν ἔστειλε για ἐγκληματικὴ πράξι. Τί-μια μένει και τίμινι θὰ φύγει ἀπὸ τὸ στρατό. Νὰ τὸ ξέρει αὐτὸ ὁ κ. Δημητρακόπουλος.

ΖΩΗ

Χαμογελάει ἡ Αὐγὴ ροδόχρυση. Στὸ δάσος πι-γαλὴ πνοὴ ἀνέμου σέρνεται, ροφώντας τῶν ἐνθῶν τις εὐωδίες. Δουσιμένη ἢ στράτα με δροσιὰ και μ' ἄνθια τ' Ἀπριλιοῦ, σπαρμένα ἀπὸ τῆς νύχτας τοὺς τρελλοὺς χοροὺς τ' ἀνέμου, χυνότανε στοῦ δάσους μῖσα τὰ παγκὰ κλεδιά.

Με; τ' ἄνθια τ' Ἀπριλιοῦ και τις δροσιές, με βῆμα ἀργό, πατοῦσε τοῦ χωροῦ ἢ λυγερῆ, σὺν ὁμορφῃ νεράϊδα πού τὴν πλάνεψε ἢ τὸση τῆς ζωῆς ἐπιθυμια και τῆς Αὐγῆς τὸ φῶς τὸ ἡμερο.

Στέκει ἢ ὀλόλευκη, θωρεῖ με μάτια λυγερὰ τὴν μαγικὴ κ' ἀστειρευτὴ πηγῆ, ἔπου με πλούσια ζωὴ τὴν περιχύνει και φιλεῖ τὸν ἀνεμο πού τὰ μαλ-λιὰ με πόθο τῆς χαϊδεύει ἐρωτικῶς και μεθυσμένη πνίγεται ἀτὴν ἠδονὴ πού γάρω χύνει ἢ πλάση σφι-γαλῆ.

Μάτια κομμένα, μυστικὴ ἀνατριχίλα, ζεστασιὰ και κρῖο, στεναγμός, λιγοθυμια, σὺν ἕνα δάκρυ ἀ-κούσιο, ἀνήκουστης γλυκάδας τῶν χαλιῶν ψιθυρι-σιῶς και πέλαγος γαλήνης χαμογέλασμα, ὀγλί-γαρα ἀπαντανουτὰ τὴν δένουν και κωλὴ τὴν σέρ-

τῶν προγόνων, — εἶνε κομμάτι σατυρικὸ ἀπὸ τὰ με-γάλα, — οὔτε ἴσως ὁ θρῆνος τοῦ Δεληγιάννη, ὅταν ἔπεσε στις ἐκλογές τῆς 7 Ἀπριλιοῦ, νομίζω, — μιὰ παρωδία τῶν ἐπιταξίων θρῆνων καταπληκτικῆ :

Κρεμᾶ κ' ἡ Δημητσίνα
Εἰς κάθε τῆς ταβέρναν,
Εἰκόνας τοῦ Προδότη...
Οὐδ' ἔτρεψε τὸ μάνα
Ἐκίνησαν τὴν πτέοναν
Κατὰ τοῦ τροφολότου.

Τρίβολοι και παγίδες
Μπροστὰ στοὺς προανόμους
Ποῦ πῆρανε κουδούνια
Ἀπὸ τραγὰ και γίδες,
Και γύριζαν στοὺς δεύρους
Κ' εἰς ὄλα τὰ καντούνια...

Πολλὰ μπορεῖ νὰ ἔχη... Κ' οἱ κατοπινοὶ πού θὰ κρίνουν καλλίτερα μας και θὰ τὰ βλέπουν ἀπὸ μακρὰ χωρίς μικροσκοπίο, θὰ λένε πως εἶναι ἀρι-στουργήματα. Κι ὁ Σουρῆς θὰ ζῆ εἰς τοὺς αἰῶνας, μαζὶ με τὰ μεγάλα ὄνοματα, ἀνάμεσα στοὺς πέντε-δέκα πού ἔχει νὰ δειξῆ στὸ εἶδος ἢ παγκόσμια φι-λολογικῆ. Νὰ, αὐτὴ εἶνε ἡ φόρμα τοῦ Σουρῆ !

Ὁ τόμος μπορεῖ ἀκόμα νὰ ἔχη και τὴν εἰκόνα του. Μιὰ μορφή χαρακτηριστικῆ, μοναδικῆ, ὅπως ἡ

ψυχὴ πού ἐκράζει, με δικὴ τῆς ξεχωριστὴν εὐμορφίαν, με στόμα σαρκαστικὸ, πού θυμίζει τὰ παλιὰ κωμικὰ προσωπεῖα, και με μέτωπο φωτεινὸ, οὐράνιο, σπαρ-γισμένο με τὴ σφραγίδι τῆς μεγαλοφυίας, τὸσον ἐμφαντικῆ, ὅσο κανένας Ρωμηὸς δὲν τὴν ἔδειξεν ὡς τὰ τώρα, ἔξὸν ἀπὸ τὸ Σολωμὸ. Ἄ, ὄχι ! τέτοια μορφή δὲν εἶναι κατὰ τυχαίον. Πάρτε τὴν εἰκόνα τοῦ Σου-ρῆ, ἔχτε τὴν κοντὰ στοὺς μεγάλους, και θὰ ἴδῃτε πως ὑπομένει τὴ σύγκρισιν ἀζημίωτα.

Αὐτὸ εἶναι τὸ κῶριε πού κᾶνω τοῦ Σουρῆ. Κου-χιέμαι γι' αὐτὸ, και καυχίεμαι ἀκόμα πως βλέπω κάτι μακρύτερα, και κάπως ἀνώτερα και πιὸ ἐλεύ-τερα ἀπὸ κείνους, πού ἀρχισαν τώρα ὕστερα νὰ κρυ-φολένε πίσω ἀπ' τις πόρτες, πως ὁ Σουρῆς εἶνε κοι-νὸς στιχοπλόκος, σὺν τὸ Σουτσο, σὺν τὸν Καρύδη και σὺν τὸν Κόκοιο!.. Ἄλλου δουλεύει πρόληψιν κι ἄλ-λου ζῆλειαν. Εἶναι ὅμως και μερικοὶ πού νομίζουν χρέος τους νὰ χτυποῦν τὸ Σουρῆ με τὴν ἰδέαν πως βλέπει τὸ γλωσσικὸ ζήτημα. Ὅλοι ἔχουν ἀδικον, — και οἱ τελευταῖοι τὸ μεγαλῆτερο (*).

(*) Δὲ βλέπω, ἀλήθεια, σὲ τί μπορεῖ νὰ βλιψῆ τὸ ζήτημα ὁ Σουρῆς. Μιὰ μέρα ἢ Ἱστορία θὰ πῆ πως ὁ

Δυὸ λογάκια τώρα και για τὸ κῶριε πού κᾶνω τοῦ Ψυχάρη. Θέλω νὰ εἶμαι εἰλικρινὴς και ποτέ μου δὲν κρύβω κείνο παῦχο μέσα μου. Μάλιστα θὰ πηδοῦσα ὡς τὸ τρεβάνι, ἀν ποτὶ ὁ Ψυχάρης θῆλε σκαρῶση καμμιά κριτικὴ μελέτη για τὰ στωχὰ μου ἔογα, ἔστω και σὺν αὐτῆ πού σκάρωτε για τὸ Σου-ρῆ. Καὶ τὸ ψεγάδιασμα τοῦ ἀκόμα θὰ μοῦ εἶνε τιμῆ, και μεγαλῆτερον ἀπ' ὅ,τι μοῦ ἀξίζει. Μὰ με τὴν ἴδιαν εἰλικρίνεια δηλώνω, κι ὅποιος με κάλογνωρί-ζει τὸ πιστεύει, πως ποτέ, οὐ μὲ μιὰ φορά, δὲν ἔγρα-ψα καλὸ για τὸν Ψυχάρη με τετοιαν ἢ μ' ὅποιαν ἄ-ποτε ἄλλην ἐπισηθόβουλην ἰδέαν. Ἄν δὲν ἦταν ἔτσι, θὰ φυλαγόμουν νὰ γράψω γι' αὐτὸν και κκκό, ἐνῶ μοῦ φαίνεται πως δὲν εἶναι ἢ πρῶτη φορά πού αὐθα-δισα νὰ διατυπώσω γνώμης ἀντίθετες με τις δικές του... Τί τὰ θέλετε ! κῶριε πολλὰς φορές μπορεῖ νὰ κᾶμα στὴ ζωὴ μου—μὰ για ποῖκα ποτέ !

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Σουρῆς αἶταν ποιογενέστερος ἀπὸ τὴ γλωσσικὴ Ἀναγέν-νηση, ἀπαρτίλλαγα ὅπως θὰ τὸ πῆ και για ἕνα μεγάλο πεζογράφο : τὸν Παπαδιαμάντη. Πως βρίζει τοὺς μαλ-λιάρους ; Ὡ, πόσοι δὲν τοὺς βρίζουν, χωρίς τοῦλάχιστο νὰ εἶναι Σουρῆδες γὰ νὰ μπορῆ κανεὶς νὰ τοὺς συχωρήσῃ! Σημ. τοῦ «Νουμᾶ». Ὁ κ. Ξενόπουλος μᾶς ζήτησε